

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda
és
Kiadóhivatal:
CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

A pártok

(Falra festett ördög. — A rhabonban újint vi-
gész. — Végzetes kardesapás. — Nemzeti párti
dilemma. — A „tulnag” többség.)

Budapest, november 12

Tartsunk szemlét az új képviselőház pártjai felett. Kezdjük a néppárton. Még egy hónappal ezelőtt is sokan, kormánypárti optimisták is, azt hitték, hogy Zichy Nándorék legalább harminczöt fő erejéig kerülnek be az új Házba. És ime: a két fővezér eddig mindenütt megbukott, az összes „minorum gentium” jelöltjei közül pedig csak huszonegyen kaptak mandátumot. Mily eszközökkel dolgozták meg a hiszékeny népet, itt újból fejtegetni fölösleges. A felvidéken keveset segített a csábítás, félemlítés és vesztegetés. A pánszlávokkal való szövetség sem. A híres Stomfa is még csak néppárti jelöltet sem állított. Több szerencsájuk volt a dunántúli határszéli megyékben. Itt a sváb lakosságra nagy volt az osztrák antiszemita demagógok befolyása. A néppárt innen szerezte háromnegyed részét az összes mostani tagoknak. Valamennyien különben alig teszik ki öt százalékát az új képviselőháznak. Hozzávéve azokat a segédesapatokat, amelye-

ket más antiliberalis pártoktól fognak egyes esetekben nyerni, még sem fogják túlhaladni a Háznak egy tized részét. A klerikális ördög tehát már szám szerint korántsem oly fekete, mint ahogy maguk az ultramontanok szeretnék a magyar liberalizmus falára festeni. A néppárt erkölcsi súlyát tekintve, annál is kevesebb okunk van az aggodalomra. A népház kényes porondján nagyon hamar lejárják magukat a nyelvösök. A heczekaplánok kicsi csapatja egy perezre sem lesz képes föléje kerekedni annak a válogatott hadseregnek, melyet a szabadelvűek alkotnak — a magyar nemzet és az egyetemes haladás dicsőségére.

A néppárthoz régtől fogva legközelebb áll az Ugron-frakció. Sorsa a lehető legszomorubb. Megfogyott, megtörtött és nincs többé. Ugron; a Házban nem lesz vezére. A rhabonbanok vicinális utóda mandátum nélkül maradt s azért felcsapott „forradalmi” vigécznek. Portékájának nem lesz kelendősege. A magyar nép minden kétséget kizárólag megmutatta, hogy be nem veszi az álnegyvenyolezas krypto-klerikalizmust.

De még a hamisítatlan függetlenségi politikát is megunták épp a szinmagyar vidékeken, ahol eddigelé az intrauzigens Kossuthizmus virágzott. Kossuthék is megfogytak; amennyiben hódítottak, leginkább Ugronék rovására történt. Az az ártatlan kardesapás, melyet nem régen a rettenetes Gábor mért a nagy atya kis fiának karjára, végkép keresztül vágta azokat a gyöngye szálakat is, melyek a két testvér töredéket valahogyan még összetarthatták volna. A közjogi ellenzék hajdan erős tábora többé nem okozhat fejtörést a kiegyezési alap védőinek. Magyarország, úgy látszik, megéri valahára a közjogi paszifikációt és parlamentje, a koronás királlyal legbensőbb egyetértésben, zavartalanul foghat hozzá a nemzeterősítő munka folytatásához.

Apponyiék alaposan pad alá kerültek. A két szék közt ingadozóknak ez a rendes sorsa. Magát a vezért saját hívei kegyetlenül megfosztották utolsó vesszőparipájától: a jászberényi mandátum „tisztaságától” is. Vajjon ha Apponyi nem fogadja el ezt a mandátumot, mi lesz a nemzeti pártocskából? És vajjon ha elfogadja, hová lesz a politikai

TÁRCZA.

A költő palotája.

— Ibsen Henrik. —

Még most is olyan jól emlékezem,
Hogy megjelent legelső énekem . . .
A szép jövőről álmodtam sokat,
Elandalító édes almokat . . .

Álmodtam, hogy nagy kastélyt építek.
Két szárnya lesz: egy nagy, de jéghideg.
A halhatatlan költő szellemének,
S a másik apró, szép szerelmesének.

De haj! A tervben milyen változás van!
A költő megfért a kicsinyke szárnyban . . .
De hogyha szerelemről mond mesét:
A nagy szárnyban sem tudja elhelyezni
Rajongó lelkü sok szerelmesét . . .

Mirza.

Szultán-leányból királyi hercegnő.

— Irta: Z. A. G. —

Egy hónapja sincs még, hogy az összes európai lapokban három napon át keringett egy regényes hír.

A török szultánnak egy korszakalkotó és kiszámíthatatlan következményű elhatározásáról szólt, mely abban állt volna, hogy a

tönkrejutott birodalom uralkodója érezvén elszigeteltségének káros következményeit, családi összeköttetésbe akar lépni az európai uralkodóházakkal. Már emlegettek is egy herceget, aki a szultán valamelyik leányát vette volna el, egy másik lap éppen ellenkezőleg a szultánnak trónörökösse proklamáló fia számára fedezett föl egy alkalmas hercegnőt, aki a pápa beleegyezésével férjhez menne a török trónörököshöz, természetesen vallása megtartásával, és azal a feltétellel, hogy férjének egyetlen felesége lesz s a háremlet törvényei nem lesznek reá nézve kötelezők.

Három nap mulva aztán kiderült, hogy az egész kalandos híresztelés ügyesen kieszelt mese volt, s már napirendre is tért fölötte a világ, midőn negyednapja Kelet-Indiából egy ehhez nagyon is hasonló hír érkezett, csakhogy ez már teljes hitelesseggel s mint ilyen csakugyan alkalmas arra, hogy megczáfolja Ben Akibát, mert ehhez fogható valóban aligha volt még a nap alatt.

Teck Ferencz József herceg ugyanis, Anglia leendő királynéjának fivére, Württemberg Sándor kir. herceg és Rhédey Claudina grófnő unokája, királyunk keresztfia, eljegyezte Laga Krisnahamani hercegnőt, a nuporei szultán legifjabb nővérét, egy mohame-

dán leányt, aki természetesen át fog térni a kereszténységre, hogy Nagy-Británia egyik hercegnéjének felesége lehessen.

Keresztény hercegnéből lett már szultánm. Az egyik szerb czár tolt fel félelemből leányát, Máriát, vagy ötszáz év előtt a török szultán egyik feleségül. De ez az annak idején roppant botrányt keltett erkölcselen cselekedet sem menthette meg Szerbiát a végromlástól. Sem azelőtt, sem azóta nem esett házasság keresztény és mohamedán dinasztiai tagjai között, s amely visszataszító a szerb hercegnő házasságának története, éppen oly rokonszenves az a szerelmi regény, amely most az első Royal-Dragoons ifju kapitányának házasságával végződik vagy kezdődik.

Különben a Teck-családban mindennaposak a rendkívüli házasságok. Maga a család is úgynevezett mesalliancenak köszöni eredetét. Württemberg Sándor herceg ugyanis morganatikus házasságra lépett a csodás szépségű Rhédey Claudina grófnővel 1835-ben. Az akkor trónra lépő Viktória angol királynő alig álmodhatta volna meg, hogy a bájos magyar grófnő unokája hatva év mulva az ő unokájának lesz felesége s az ő koronájának örököse. Rhédey Claudina grófnőt már két héttel esküvéje után Ho-

„tisztá erkölcs“ nimbusza? Ez mostanában Apponyiek végzetes dilemmája...

*

A szabadelvű kormánypárt oly hatalmas lett, hogy szinte féltetni kezdik az aggodalmárok (a hogy Mikszáth nevezte a töprengőket). Ne fájjon senkinek a magyar szabadelvűség feje.

„E roppant többség“ — írta nemrég Mikszáth — „egy szerencsés fordulata a magyar parlamentarizmusnak. Egy olyan organizmusnak látszik nekem e percben az ország, mely maga magától gyógyul.“ Rá is mutat annak a két argumentumnak a tarthatatlanságára, melyeket a minden áron való aggodás állított fel: 1. Ilyen nagy többséget nem lehet összetartani. 2. mivel fogunk védekezni „Bécs“ ellen, ha nincs ellenzék? A szerző erre így felel: „Ha a többség repedezik, akkor nem baj, hogy az ellenzék kicsi (a szétrepedt többségtől meggyarapszik), ha pedig nem repedezik meg, akkor nem baj, hogy a többség nagy...“ Ami pedig az „illetéktelen“ bécsi követelményeket illeti, hát szerinte „Bécsnek is van annyi esze, hogy ilyen „megbizhatatlan“ többség elé nem hozza ama hazarontó követeléseit“. Ebbe a circulus vitosus-ba nem követjük tovább a szellemes irót, Okoskodását azonban megtoldjuk azzal hogy e bajból is (ha ugyan annak akarjuk elfogadni) a kibontakozás Bannffy Dezső báró vezető kezébe van letéve. Ő — biztosak vagyunk benne — úgy fogja vezérelni ezt a nagy többséget, hogy teljes homogenitásban együtt ma-

radjon, hogy „Bécs“-nek továbbra is imponáljon és így hatalmasan előmozdítsa a nemzeti konszolidációt.

Alsófehérvármegye nov. 21-iki közgyűlésének tárgysorozata.

Vármegyénk mlgos főispánja az őszi rendes közgyűlés határnapját folyó november hó 21-re tűzvé ki, a d. e. 10 óraker kezdendő közgyűlésre van szencsem meghívni.

Tárgysorozat: 1. Ó Felsége köszönete vármegyénk közönségének üdvözlétére.

2. Vármegyénk 1897. évi költségvetési előirányzata.

3. Pótadókivetés: a) tisztviselői nyugdíj-alapra 1^oo, b) körjegyzői nyugdíj-alapra 1°/₂o, c) abrubbányai laktanyára 1^oo, d) széklházépítésre 1^oo, e) betegápolási rovattal 3 évre 1°/₂o.

4. Az 1897/8. évi közüti költségvetési előirányzat.

5. Előterjesztés a miházezfalvi révjog megvásárlása ügyében.

6. Igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető törvényhatósági és az üresedésbe jött választott tagokra nézve.

7. Választások: a) a m.-ujvári főszozolgabírói állásra; b) aljegyzői állásra; c) házi pénztári ellenőri állásra; d) 2, esetleg 3 szozlgabírói állásra; e) a közig. bizottság 5 tag helyére; f) az igazoló választmányba.

8. Előterjesztés a millenniumi banderium ügyében

9. A vármegyeház építési ügye és javaslat az építési költség fedezete tárgyában.

10. Enyed város polgárságának népgyűléséből beadott kérés, a Bethlen-főiskola theologiaja ügyében.

11. N.-Enyed város szervezeti szabályrendelete.

12. N.-Enyed város határozata a városi tisztviselők nyugdíjának a millennium alkalmából leendő kedvezményes számítása iránt.

13. U. az, a járadék elkészítésére szükséges kölcsön felvétele végett.

14. U. az, határozata a Szini-fele apahidai erdő megvétele ügyében.

15. U. az, határozata a puszkaporos hely eladása iránt.

16. Gyfehérvár város határozata a városi tisztviselők nyugdíjának a millennium alkalmából leendő kedvezményes számítása iránt.

17. U. az, egy városi árva ház építése végett 9000 frt költségnek a városi tőkealapról leendő felvétele tárgyában.

18. U. az: sör, bor, szesz, pálinka behozatala tárgyában.

19. A m. fillekszera-bizottság előterjesztése a megye területén levő összes szőlőterületek zár alá helyezése tárgyában.

20. Előterjesztés a nagyenyedi honvéd-laktanyában levő 2 tiszti szállásnak legényiségi lakásul leendő átengedése végett.

21. A kir. kincstár és M.-Ujvár nagyközség közötti örökbér-szerződés a főszozlabírói hivatal és lakás területére nézve.

22. Zalathna község határozata a Dievaldféle telek és 3 kincstári malom megvásárlása iránt.

23. Alvincz község határozata 3^oo óvodai pótdadó kivetése végett.

24. Az ispanlaki jegyzőség községeknek határozata körjegyzői lak és iroda építése iránt.

25. A m.-lapádi jegyzőség községek határozata a körjegyző lakbérének 100 frtra emelése iránt.

26. Az asszonynépi jegyzőség községeknek határozata a körjegyző lakbérének 120 frtra emelése.

27. Az abrudfalvi bírói fizetésének 300 frtra emelése.

28. Tótfalud szabályzata 4 éjjeli ór rendszeresítése iránt.

29. M. Bagó és Szohodol községek kisorsolt regale-kötvénye értékének elhelyezése.

30. Valea-Dosului községnek vásárszerződése.

31. Alsó-Gáld határozata regale-kötvénynek elajándékozása iránt.

32. Felgyógy terület ajándékozása a gör. kei. templom részére.

henstein gréfnővé és egyenszületésüvé emelte az osztrák császár, gyermekeit pedig Württemberg királya Teck hercegeivé és hercegnőivé tette. A két leány közül Teck Claudina nem ment férjhez, míg Amália Hugel Pál gróf neje lett. Az egyetlen fiu, Ferencz Pál, 1866-ban Mária Adelaidát, Nagy-Británia és Irland királyi hercegnőjét, a királynő unokatestvérét vette nőül s gyermekeivel együtt angol hercegi rangot kapott 1876-ban.

A házasságból négy gyermek származott: egy leány és három fiu. Viktoria Mária 1893 óta a yorki herceg felesége és majdan Anglia királynője lesz, Adolf két éve vezette oltárhoz a westminsteri herceg leányát, Grosvenor Margitot, Ferencz József és Sándor Ágost pedig még nőtlének.

Teck Ferencz József herceg az angol főurak hagyományaihoz képest szintén Indiába ment szozlgálni. Az ifju kapitányuak, a leendő királynő fivérének, nem volt alkalma unatkozni. A szozlgalaton kívüli idő kirándulásokkal telt el s a herceg lakását csupa általa lött tigrisbőrökkel függesztette tele.

A „Bombay Gazette“ a herceg szerelmének és eljegyzésének történetét igen részletesen adja elő. Valódi középkori színezetű lovagregény ez, melynél szebbet és meghatóbbat semmiféle költői képzelet nem tudna alkotni.

„Egy vadászat alkalmával — írja az új királyi idillek szerzője — a herceg és tisztjei egy karavánnal találkoztak. A hajesáron kívül csak néhány lóval volt a férfikiséret. Az elefántok hátán levő tornyokban elfátyolozott nők ültek s a fölszerelés gazdagsága arra vallott, hogy valamelyik bennszülött hercegnő utazik látogatóba vagy haza. A ferde nem engedte látni az arczokat. Az angolok sigoru tiszteletben tartanak minden nemzeti szokást, ami hatalmi politikájuk szempontjából közönyös; ez az ő gyarmatosítási titkuk. Nincs is rá eset, hogy angol katona a legnagyobb udvariasággal ne térne ki a mohamedán hölgyek elől. A tisztok sem törődtek tehát az utasokkal, hanem bemélyedtek a rengetegbe.

A hajtók egy kis patakot jelöltek meg, melyhez a tigrisek inni szoktak járni. A víz kisebb szerü tövé szélesült egy helyen s a herceg egy fára mászott, ahol bambusz-nádból kényelmes ülést készítettek számára. A többiek szintén a fákon telepedtek meg s így vártak mély esőndben a tigrisre. Hosszu idő telt el, míg végre csörtetés hallatszott a bozótlól és megjelent a királyi vad. Nyugtalanul szimatolt és tekintgetett maga körül. Hirtelen meghallotta Teck puszkája kakasának felhuzását. Fölnézett, dühösen elordította magát és ugrásra készülve belépett a patakba. Szemei szikráztak, szőre

felborzolódt, amiut tehetetlen vérszomjjal meredt a hercegre. A szárazról messze volt ugrania, a vízből pedig nem tudott. S amint tétovázva állt ott, egyik első lábát meghajlítva és fölemelve, eldőrdült a herceg fegyvere. Szerencsétlenségre megtörtént az a ritka eset, hogy a golyó utközben robbant szét s bár súlyosan találta, de nem ölte meg a fenevadat.

A tigris elbődült, majd mielőtt a herceg vagy társai újra löhettek volna, eltűnt a sűrűségben. Teck azt hívé, hogy nem sokáig bírhatja a sebzett állat, gyorsan leszállt leseből és követni kezdte a véryomokat. De a tigris gyorsan menekült. Egy óránál tovább követték, a véryomok is ritkábbak lettek s már szinte föladták a reményt, hogy utólérjék a vadat, mikor hirtelen vérfagyasztó kiáltások verték fel a rengeteget. És a rémület hangjai közt tisztán kivehető volt a tigris ordítása. A herceg szíve nagyot dobbant. Intett társainak s lövésre készen tartott fegyverekkel siettek a hang felé.

Egy lovas rohant el mellettük, utána egy második. A hindu lándzsások nem bírtak a lovakkal, amelyek féltelen rémülettől sarkalva rohantak vakon a sűrűnek.

Teck utánuk kiáltott, de már eltűntek előle. A herceg tehát futva tört a hangok irányában, majd egyszerre kővé meredve

33. M.-Lapád az állami iskolának telket adományoz.

34. Verespatak határozata a nagytó feletti hely befásítása végett.

35. U. az millenniumi jutalmat ad a bírónak és a jegyzőnek.

36. Mindszent község határozata regale-kötvényének elajándékozása tárgyában.

37. U. az államadóssági kötvényének elajándékozása végett.

38. Berve község pót-szabályrendelete.

39. Hillinger Adolf felebbezése a m.-ujvári regale kezelése tárgyában.

40. Rakató község határozata az egyházi, kincstári és a megyei pótadónak a községi pénztárból fedezése iránt.

41. Pótadókivetési határozata: a) Felső-Ujvár, b) Berve, c) M.-Káptalan községnek.

42. M.-Ujvár és vidéke lakosságának kérése a marosi hidvám leszállítása tárgyában.

43. M.-Igen szabályzata 4 éjjeli ór rendszerezése tárgyában.

44. Lőrinczréve község az állami iskolának telket adományoz.

45. Községi számadások.

46. Községi költségvetések.

47. Orvosi és szülésznői oklevelek kihirdetése.

48. Kovács Géza kisenyedi járási orvos kérése, hogy lakását ideiglenesen Szerdahelyre tehesse.

49. Vizakna város által kiadott lakások bér-szerződésai.

50. Török Bertalan m. főjegyzőnek szolgálát alóli felmentése.

51. Azon ügyek és indítványok, melyek időközben esetleg beérkeznek és sürgős voltuknál fogva az állandó választmány által előkészítettnek.

Nagy-Enyed, 1896. november 10-én.

Csató János,
kir. tanácsos, alispán.

A nemzetiségi sajtóból.

(—) Ezredéves kiállításunk hat havi tartama alatt az egész hazafias belföldi sajtó, valamint a művelt külföldi sajtó rokonszen-

vesen emlékezett meg kiállításunkról és alapos, tárgyilagos és igazságos kritikával tárgyalta az ezen bemutatott fényes eredményeket, majd hűséges tárgyilagosan emlékezett meg a kiállítás történetében előfordult fontosabb mozzanatokról. Egyedül a belföldi — és természetesen a romániai — túlzó nemzetiségi sajtó volt az, mely ezen egész idő alatt vagy éppen nem, vagy ellenséges indulatú cikkekben szólott néha a kiállításról, mindenképp az elért eredményeket céltudatosan koholt és rágalmozó cikkekkel igyekezvén ellensúlyozni.

Természetesen az immár igazolható fényes eredmény bizonyítja, hogy ezen kétes helyekről jövő és kétes színezetű támadásoknak mi hatása sem volt, mert sem a „Tribuna“ és többi társai, sem a romániai Urechia-féle lapok támadásai kiállításunk megtekintésétől egyetlen egy komolyan gondolkodó polgárt sem tartottak vissza. Mindazonáltal jól eső tudat e hazafiatlan sajtó támadásaival szemben is konstatálni azt, hogy volt és van hazánkban a hazafiasan gondolkodó és hazájuk javát óhajtó más nyelvű nemzetiségeinknek is komoly, tárgyilagos sajtója, mely épp saját polgártársainak és a közös hazájuk javának céljából igazságos fegyverekkel küzd a túlzó sajtó ellen és minden kérdésben, úgy ezredéves ünnepünk és kiállításunk érdekében is, annak minden fázisában, megtette hazafias kötelességét.

Előttünk fekszik a kolozsvári „Ungaria“ című román havi folyóirat októberi száma. Előkelő helyen — vezércikkben — emlékszik meg kiállításunkról, és mi e cikkből vett néhány szemelvényvel óhajtjuk beigazolni azt, hogy mily rokonszenvvel, lelkesültséggel foglalkoztak higgadt, komoly román honfitársaink is ezen közös ünnepélyünkkel és hogy e hazafias román sajtónak gondolkozásmódja is mennyire felül áll a Tribuna-féle koresmai jellegű és hangú önző, irigység és rágalmozással telt cikkek felett.

„Espositiunea milenara“ a kérdé-

ses vezércikk címe és míg abban bevezetesen a cikkíró kiemeli, hogy mint laikus csak is azon részeivel a kiállításnak akar foglalkozni, melyekhez ért, ékesen szóló cikkét a következőképp vezeti be: „Minden egyes pavillon szakértelemmel, szépen van rendezve és a diszes elhelyezés és berendezés oly lebilincselőleg hat a szemelőre, hogy önkénytelenül is több időt kénytelen az egyes tárgyak megtekintésére fordítani, mint eredetileg tervezte. Elsőnek szól a történeti csarnokról, lelkesülten írja le annak berendezését, tartalmát, majd megjegyzi: és mindezek vissza idézik emlékünkből a múlt időkét és a múlt idők hőseit, vagy: és mindez legeklatánsabbul igazolja, minő haladást tette nép a kultúra terén ezer éven át és szemünk előtt látjuk ezer évről dicső harcait és e harczokban ezer éven át elért dicsőséget.

A ipar haladását bemutató pavillonok leírása után bámulattal említi meg az elfogulatlan cikkíró: titáni munka volt az, melyet a nép az utolsó negyedszázadban végzett.

Melegen, érdeklődéssel eseteli a közoktatásügy állapotát, szépen írja le e csarnok berendezését és helyesen jegyzi meg, hogy e szemléltető módon több fogalmat szerzünk a közoktatásügy állapotáról, mint ha mázsányi foliansokat olvasnánk át. Ugy ezen, mint a szomszédos és a kulturát, közművelődést, stb. bemutató csarnokok ismeretében külön kiemeli, mily szerfölött nagy haladást tettünk az utolsó évtizedekben.

A faluról — miután leírja azt — a következőket jegyzi meg: e helyen hűen mutatja be, mint laknak tényleg otthon e haza különféle nemzetiségei, de egyben jelképezi azt is, hogy e haza összes nemzetiségeinek legforróbb óhaja: testvéri egyetértésben, szeretetben élni

állt meg a tisztáson. Az előbb látott kárván elefántjai álltak ott és ormányukkal csapkodva a levegőt, az ismert trombitászerű ordításban törtek ki. Hajcsáraik közöttük álltak, a lovas kíséret nyomtalanul eltűnt, a gyepen pedig jajveszékő és hajuakat tépő asszonyok futkostak tehetetlenül és kétségbeesve.

Teck alig tudta megérteni a dolgot. A nők a tisztáson leszállhattak, mikor egyszerre köztük termett a tigris, vadul rohanva és szökdelve többeket elgázolt, majd egyet megragadt közülök s hanyatló erejében is elég gyorsan vonszolta magával lábánál fogva az erdőbe. A lovak megvadultak és elragadták lovasaikat . . .

A herceg nem hallgatott többé az asszonyokra, hanem a tigris után rohant társaival. A fenevad a sok vérvesztéstől nem is birt messzire menekülni zsákmányával. Egy bozótban akadtak rá. Áldozata ajultán feküdt a lihegő állat talpai alatt. A tigris zavarta az üldözés zaja s védelemre készülve nézett körül, ez volt az elragadott nő szerencséje. A herceg láttára a vad morogva felállt és ugrásra készült, de elkésett. Teck és társai gondosan czélozva csaknem egyszerre lőttek s a sok golyó rögtön megölte a tigris.

Az indiai hadsereg angol tisztjeit a kényeszerőség kitérő sebészékké teszi. Valamennyien értenek a kigyómarás vagy egyéb ha-

rapás gyógyításához. Teck is csakhamar készen volt a vizsgálattal. A hölgynek csupán a lábán volt sulyosabb sebe, az ütődések és karczások egészen jelentéktelenek voltak. Magához térítette a leányt s mikor az felvetette szeméit, Teck herceg csodálkozva kiáltott fel: „Egy fiatal leány! — monda társainak angol nyelven — kinél szebbet még nem láttam!“ A leány első mozdulata az volt, hogy feredését összevonja az arcán, de a fátyol le volt szakadva. Ennyi idegen férfi láttára s amint érezte, hogy lábát köztözi a herceg, kezével eltakarta az arcát és sirni kezdett.

— Csak türelem! — biztatta a herceg indus nyelven — szerencsére nincs nagy baj. És a sisakja fátyolát letépvé, gyöngédn a leány arcára teríté. A herceg bámulatára a leány angolul köszönte meg, hogy az életét megmentette s csak arra kérte, hogy kísérje vissza atyjának szolgálóihoz. A hölgy felállt és sántítva megindult a herceg karján, akinek elmondta, hogy a hyderebadi nizam feleségéhez, nagynénjéhez megy látogatóba, de hogy kinek a leánya, nem mondta meg, a herceg pedig udvariasságból, vagy talán hogy nem birt betelni a leány nézésével, elfeledte megkérdezni.

Amint a kísérethez értek, az időközben visszakértült emberek térdre borulva kérték a hölgyet, hogy ne mondja el a történetet

atyjának, mert életükbe kerülhetne ügyetlenségük és vigyázatlanságuk. A leány megnyugtatta őket, majd bucsút véve a hercegtől, tovább indult kíséretével.

Tecknek álomként tűnt föl az egész kaland, amelynek emlékéül a leánytól egy gyűrűt kapott. A gyűrű remek rubinjában mohamedán jelmondat volt bevésve talizmánul s a herceg busan gondolt arra, hogy a török vallás törvényei miatt valószínűleg sohasem látja többé viszont a gyönyörű gyermeket.

Hónapok teltek el, Teck bejárta már fél Indiát, mikor vadászatra meghívást kapott a nuporei maharadsától. India császárnőjének rokona csakis a fejedelem vendége lehetett s így a herceg a maharadsa asztalánál ebédelt.

A mohamedán uralkodó művelt ember volt, angolul is jól beszélt, a hercegnek szórakozásban nem volt hiánya. Egyszer azonban ebédnél a maharadsa Teck kezére pillantott. Arca elsötétült s alig bírva izgatoitását leküzdeni, tettetett nyugodtsággal kérdezte:

— Az angol hercegek török gyűrűt viselnek?

Teck elkomorodott s csaknem szomoruan beszélt el kalandját.

— Csak legalább tudnám, hogy ki volt az a bájos leány! — sohajtott végül.

együtt és a szeretett közös haza boldogulására együtt munkálkodni.

A fontaine lumineuse ismertetésével végződik a cikk és valódi költői lélek sugárzik ki a végsorokból, midőn a cikkíró az esti horózt leírva, költői lendülettel szól a ragyogó vízesések szemléletében elmerülő öregek ábrándjairól, kiknek a játszadó vizsugarak a rég elmúltat, a fiatalokról, kikben fényes a színek, a zene hangjai egy szép jövő reményeit keltik fel, de azért mindegyikök bensejét egy közös érzés melegíti át: „a közös haza szeretete”.

Megnyugvással tesszük félre e cikk elolvasása után az „Ungariát”, mert látjuk és tudjuk, hogy míg román honfitársaink legnagyobb része testvéri szeretettel ragaszkodik hozzánk, nincs miért aggódnunk, nincs veszélyeztetve a közöttünk fennálló kölcsönös becsülés, szeretet és egyetértés, és nyugodtan munkálkodhatunk együtt, közösen, hazánk és saját boldogulásunkra.

És e cikket olvasva, nemesbül ethikai érzetünk is, mert látjuk, hogy vannak még önzetlen, érdektelen honfi társaink, kik csak is a közös jótét szempontjából igazságosan irnak és cselekszenek, és e tényvel szemben mennyire eltörpülnek a túlzó nemzeti-ségi sajtó bérencz-hadai, kik érdekből, önzésből, igazságtalanul támadnak, rágalmaznak minket, csak is azért, hogy telhetetlen önérdéküket az előttük ragyogó napból: a liga arany sugaraiból kielégítsék.

Az erdélyi kath. státusgyűlés.

Folyó hó 11-én nyílt meg Kolozsvárt a státusnak október hó 28-áról elhalasztott gyűlése, melyen Lönhart Ferencz püspök és b. Jósika Samu miniszter, mint világi elnök, elnökölték. A gyűlés előtt „Te Deum” volt. Miután nehaj Veszely Károly cz. prépost, borbándi plébánosnak, a státus egyházi jegyzőjének emlékét jegyzőkönyvileg megörökítették, átérték a kongrua tárgyalására. Az egyházi javadalmak összeírása tárgyában

— És ha tudnád? — felelt kérdéssel a maharadsa — mit érne neked? Mohamedán leányt ugy sem vehetnél el!

— Ha fejedelmi vérből való, elvehetem.

— És a vallás?

— Keresztényné lenne.

— S akkor nőül vennéd?

— Csak őt, vagy senkit!

A maharadsa mosolygott. Ebéd után magára hagyta vendégét rövid időre, majd visszatérve, ünnepélyesen megszólalt:

— Bocsáss meg, hogy újra kérdezlek. Te becsületes ember vagy és megtartod szavadat. Elveszed azt a leányt, akit megmentettél?

A herceg csodálkozva nézett gazdájára.

— Szavamra! — felelt szilárdan.

A maharadsa karon fogta Tecket és az ajtót kinyitva, a szomszéd terembe vezette.

— Ott van legifjabb testvérem. Amint mondtad: jegyessed!

A herceg azt hitte, hogy álmodik. Előtte állt európai öltözetben Lega Krisnahamani hercegnő és könyeken át mosolygva nézett megmentőjére.

Teck hozzárohant, átölelte, a leány vállára hajtotta fejét és engedte, hogy a herceg egy csókkal eljegyezze.

Ez az első házasság története egy európai és egy mohamedán fejedelmi család tagjai között.

(E-s)

kibocsátott miniszteri rendeletre az igazgatótanács (egyetértve a püspökkel) azt a választ adta, hogy az erdélyi róm. kath. státus autonómikus jogainál fogva, szigorúan ragaszkodik az országos kongrua-bizottsággal is közölt abbéli határozatához, hogy az erdélyi püspöki megyében a lelkesi kongruát saját hatáskörében külön és a többi püspöki megyektől függetlenül rendezi és ezt a rendszert tényleg foganatosította is; mivel azonban a javadalmak hiteles összeírása, a kongrua rendezésére való tekintet nélkül, az egyházmegye céljaira is feltétlenül szükséges: az erdélyi püspök ezt az összeírást (a státus jogainak sértetlen épségben tartása mellett) a miniszter által kiadott szabályzat szerint elrendelte és fölkérte a minisztert, hogy az ekként szerkesztendő összeírási munkálat egy példányát a státus számára küldje meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszában értesítette a püspököt, hogy az összeírásnak egy példánya a márczius hóban kiadott miniszteri rendelet értelmében meg fog küldetni.

Az igazgatótanács kéri a közgyűlést, hogy ez ügyben követett eljárását vegye helyeslően tudomásul.

A tizenötös bizottság ugyanezt indítványozza, a püspök figyelmébe ajánlva a nagyobb egyházi javadalmak összeírását is.

Fehér Manó plébános indítványozza, hogy ő felségéhez a státus-gyűlés intézzen folyamodványt, kérve a róm. kath. autonómia létesítését.

Báró Jósika elnök nem kívánja befolyásolni a gyűlés hozandó határozatát, de kötelessége megjegyezni, hogy az autonómia létesítése érdekében a kezdeményező lépések megtételek.

A kérdéshez hozzászóltak: Ugron Gábor, Györffy Gyula, Fábian Sándor, Kovács Gyárfás és br. Rudnyánszky József. Végül br. Jósika elnök enuncziálja, hogy a közgyűlés elfogadja Fehér Manó indítványát, mely szerint az autonómia érdekében ő felségéhez a közgyűlés kérvényt intéz.

A tárgyalás további folyamán a tanügyi bizottság jelenti, hogy a gymnasiumok állami segélyezése tárgyában a vallás- és közoktatási miniszter értesítette az igazgatótanácsot, hogy addig is, a míg az állami segélyek a törvényben előírt szerződésekkel állandóan biztosítottatnak, az 1896-ik évre számadós kötelezettsége mellett, ideiglenes főtartási államsegélyeket engedélyez, még pedig a brassói gymnasiumnak 7000 forintot, a csiksomlyóinak 4000 frtot, a gyulafehérvárnak 8000 frtot, a székelyudvarhelyinek 6000 frtot és a kolozsvárinak 2000 frtot, továbbá építkezési segély czimén (az 1896-évi állami költségvetés alapján) a brassói gymnasiumnak 3-ik részletül 5000 frtot, a gyulafehérvárinak szintén 3-ik részletül 6000 frtot.

A gyűlés hálás köszönetet nyilvánított a kultuszminiszter iránt, egyúttal kérést intéz hozzá, hogy a marosvásárhelyi kath. kollegiumot is részesítse állami segélyben.

A tárgyalások simán folytak és Ugron Gábor is aránylag mérsékeltlen beszelt (habár az ő szokott tónusában) és inkább gunnyal szólt, mint erősen támadott. Azt jelezte szükségesnek, hogy az összes vallási kérdésekben szabályozni kell az állam és egyház jogát, egy pár csipős, de hatástalan megjegyzést tett arra, hogy a kormány késlekedik az autonómiával.

Némelyek kétségbe vonják, hogy Ugronnak joga volna a gyűlésen részt venni, mert mint

erdélyi kath. képviselő lehetett a státusgyűlés tagja. E gyűlésre azonban, úgy látszik, még a választások előtt hívták meg és ezért nem kifogásolják megjelenését.

Györffy Gyula alelnök állomásáról lemondván, működéseért köszönet szavaztatott. Délben a püspök diszcedet adott, delután pedig folytatták a tárgyalást, megválasztva az igazgatótanács, az igazoló és 15-ös bizottság tagjait. (Vármegyénkbeli e két utóbbiba dr. Ujfalusi (Tódor) József és Török Bertalan választották meg.) A státus alelnöke gr. Koris Viktor lett.

A kolozsmonostori uradalomban egy Árpád-kori kálváriai templomot restaurálnak.

A kisküküllő-menti vasút kitépítéséhez hozzájárulásképpen kért 15000 frtot Ugron javaslatára a közgyűlés elejtette. B. Jósika Samu világi elnök este fél 8 óraker zárta be a gyűlést, telkes éljenzés között. B.

Színház.

A nagyenyedi közönség hálás lehet Bokody iránt, hogy bemutatta „Durand és Durand”-ot, a franczi színmű-irodalom e legújabb termékét. A nevető idegeket végletekig csiklandozó bohózat, mert az es nem vigjáték, mint a szellemes társszerzők elkeresztelik, szerdán, e hó 11-én került színre zsufolt ház előtt és előre böcsáthatjuk, igen jó előadásban.

Leírhatatlan az a végnélküli bonyodalom, melyet azon visszas helyzet teremt, hogy Durand Albert fűszerkereskedő, magát hasonnevű unokafivérének, a hírneves védőügyvédnek adja ki, csak hogy nejeül nyerhesse az általa imádott nőt. A bonyodalmat természetesen az elmaradhatlan apés teszi mind szövevényesebbé, ki rajongó tisztelettel viseltetik hírneves veje iránt és lelke mélyéből megvet minden kereskedőt s első sorban a fűszereket és így az általa annak vélt Durand ügyvédet is, mely megvetésének nem késik minden lehető alkalommal a legpregnansabb módon kifejezést adni. E három, kitűnően megírt alak dominálja a színt s hozzájuk járul még a gögös anyósjelölt, ki már azáltal is lealáztottnak tekintí családját, hogy leánya egy polgári származású ügyvéd neje lesz, bármily neves is az, és gutatús környékezi, mikor a bonyodalom folytán azt kell hinnie, hogy leendő veje nem is ügyvéd, hanem fűszeres!

Persze a végén kívül minden és a sokat drukkolt fűszeres is megnyughatik, de csak üzlete eladása árán, mint tőkepénzes, mert ez apósa szerint mégis jobban hangzik.

Ezen főalakok személyesítői pompásan oldották meg főadatukat és a közönség nem fogyott ki a nevetésből, mit vége felé már alig győzött, és a tetszésnyilvánításokból, melyekkel bőven elhalmozta a szereplőket.

Bokody (Coquardie az apó.), Krasznay (Durand fűszeres), Kovács (Durand ügyvéd), Karolyiné (anyósjelölt) szép tehetségűnek — mivel bőven rendelkeznek — legjavát nyújtották és az is látszott rajtuk, hogy pompás szerepeiket kedvvel játszották meg. A kisebb szerepekben Pénzesné, Pénzes, Márkus Itona, Szilágyi, Bándi Róza nyújtottak szintén jó alakításokat.

A darab meglehetősen telítve van pikantiával, de hát ki ütköznek meg ezen a mai világban, különösen ha az — mint ez este is — lehető diszkrét módon tállaltatik fel!

Csütörtökön az örökszép zenéjű „Rip van Winkle”-ben mutatta be magát társulatunk új baritonistája, Szűcs László. Kellemes, elég szép terjedelmű hangja van, melyet azonban még nagyon is kell iskoláztatnia. Legnagyobb hátránya, hogy nem jó a hangvétele, minek következtében nem tudja hangját kellően érvényesíteni, de ezek mind oly hibák, melyek könnyen leküzdhetők és Szűcs szép, diszkrét játékaival, partitúrájának teljes ismeretével igazolta is, hogy intelligens, szorgalmas és törekvő énekes. Hisszük is, hogy, ha majd tavasszal viszontlátjuk, egy jó hangú és játéku színész előadását fogjuk élvezhetni. Szépen énekelte belépő dalát, jól játszta meg és helyes énekekkel kísérte összes többi számait is. Kedvesen játszott és szépen énekelt Bándi Róza; a kis lámpaláz, melyet egész estén át leküzdödni nem bírt, még kedvesen állott neki, énekrészei is teljesen sikerültek és elismerő tapsokat szereztek részére. Legfőbb sikerült levél-áriája; igaz, hogy maga ezen rész az egész darab egyik fényes pontja és fülbemászó zenéje különben is hatásos, de dicséretére legyen mondva a fiatal, kezdő énekesnőnek, derekasan megállotta helyét, pompásan is festett, takaros, szép kosztümében. Jók voltak: Pénzesné, Kovács, Károlyi és Krasznay is, ugyszintén a karok és az összejáték.

Pénteken Kövessi Albert bohóza: „Prímadonna” ment. Arról Bokody természetesen nem tehet, hogy Kövessi ezt az izetlenséget megírta. De arról igen is tehet, hogy miért adatta elő. Előadatta akkor, midőn igazán kitűnő műsorával összevágó, élvezetes előadásával teljesen kivívta a közönség tetszését, elismerését, mely egyaránt dicsérte izlését, őt magát, társulatát.

A darab, ha az orfeumi színpadokra való takolmány egyáltalán darabnak nevezhető, égbekiáltó merénylet a jó izlés, a szellem és a szemérem ellen! Jól tette volna az igazgató, ha a nagyenyedi közönséget, melynek izlését még nem rontották meg a zengerajók, megkímélte volna ez estétől. A darabnak egyetlen érdeme, hogy rövid, mit a középszámban megjelent intelligens közönség bizonyos megkönnyebbüléssel vett tudomásul.

A főbb szereplők, mint Pénzesné, Károlyiné, Kovács, Krasznay, legjobb igyekezettel, lehető diszkrétan és igen jól játszottak, de a darabot elfogadhatóvá tenni nekik sem tudták.

Hanem azért nem veszünk össze Bokodyval, hiszen ilyen botlás bármely színpadon előfordul, sőt — miután lapunk következő számának megjelenésekor a társulat már Gyulafehérvárról lesz — igen szívélyesen bucsuzunk tőle és pedig a mielőbbi viszontlátás reményében és azon biztosítással, hogy mindig kellemesen fogunk visszaemlékezni azon élvezetes estékre, melyeket neki, ne-jének és derek társulatának ez alkalommal köszönhetünk. Tehát a feltétlen viszontlátásra!

Levelezés.

Alvincz, 1896. nov. 11.

Egy minden tekintetben kitűnőleg sikerült, lélekemelő ünnepélyről kötelességemnek ismerem megemlékezni s e lapok tisztelt olvasóinak tudomására hozni, mely községtünkben f. hó 8-án folyt le.

Az alvinczi ev. ref. egyház a millennium alkalmából és emlékére megnyitott ódon

templomának felszentelését tartá meg emlitett napon. Az ünnepély sorrendje következő volt: 1. Orgonajáték; 2. Gyülekezet éneke: „Te benned bízunk” XC. Zsolt. 1. vers; 3. „Áldások Istene.” előadta a helyi dalegylet; 4. „Felszentelési ima”, tartotta Dr. Elekes Viktor, esperes; 5. Nagy vagy égi Atyánk”, előadta a dalegylet; 6. Alkalmi beszéd, tartotta Benedek Károly lelkes; 7. „Ezer év”, előadta a dalegylet; 8. Zár-ima”, tartotta Ferenczi István egyházm. jegyző; 9. „Himnusz”, énekelte a dalegylet; 10. Orgona-játék.

Daczára annak, hogy az idő legkevésbé sem akart kedvezni, a község kicsinye, nagyja, valláskülönség nélkül, résztvett az ünnepélyen. Egy felekezet ünnepe volt tulajdonképpen, de azt csak az mondhatta annak, ki azt tudta, mert aki látta az idegen felekezetbelieket is papjaikkal a templomban, azt tarthatta, hogy itt az egész község ünnepe. És így is volt. A költségek fedezését is a község lakói felekezeti különség nélkül hordozták, s így lehetővé lett téve az Isten dicsőítésére szánt helyet a kor igényeinek restaurálni. Legyen Isten áldása az adakozókon!

Külön-külön kellene felemlitenem a közreműködőket. De miután mindhárom lelkes az elsők között is elsőként van elismerve, csak azt említem meg, hogy szónoklataikkal remekeltek s a nagyszámu közönség teljes elismerését vívták ki. Ugyanezt mondhatni a dalegyletről is, mely szabatosan előadott darabjaival nagyban emelte az ünnepély fényét.

Délben fényes ebéd volt. Deák György egyházközségi gondnok vendégelte meg vendégeinket s a község értelmiségének nagy részét, hol, vagyis mely alkalommal a szebb-nél-szebb pohárköszöntőkben nem volt hiány

ly . . . I.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Oriskó János okleveles tanítót a pókafalvi és Linkovszki István okleveles tanítót pedig a kis-enyedi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Uj ügyvéd.** A kolozsvári ügyvédi kamara értesítése szerint Veress Sándor ügyvéd székhelyét Hidalmásról Maros-Ujvárra helyezte át.

— **Fényes esküvő** Jéz e hó 19-én Gyulafehérvárt, a mikor is dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő szeretetreméltó és bájos fogadott leányát, Margitot, néhai Kovács Elek gyulafehérvári polgármester árváját, veszi nőül Urbanszky Ágost cs. és kir. törzskari százados.

— **Javorik Lajos** m. kir. honvédőrnagy, a helyben állomásozó 2-ik honvédszázalaj parancsnoka, e hó 16-án szabadságidejéből haza érkezik s újból átveszi a zászlóalj parancsnokságát.

— **Necrolog.** Gulácsi József ohábai körjegyzőt súlyos csapás érte; leánya Gocza Miklósné szül. Gulácsi Katalin a napokban elhalt. Nyugodjék békével.

— **Zárlat-megszüntetés.** Buzás-Bocsárdon és Gyulafehérvárt a sertésvész megszűnésén a zárlat feloldatot.

— **Figyelmeztetés.** Ujlag figyelmeztetjük az 1874., 1875., 1876. években született, jövő 1894. évben sorozás elé kerülő védköteleseket, hogy a törvényben körülírt jelentkeztet e hó folyamán annál is inkább

tegyék meg, mert ellenkező esetben szigorú büntetésben fognak részesülni.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Bokody Antal ur nevében a szegény tanulók felségelyezésére küldött 4 frt 80 krt köszönettel átvettem. — N.-Enyed, 1896. november 14. Kövér János, egyes. pénztáros.

— **A kémiai ember.** Villiers, „A jövő Évája”-nak szerzője, kieszelte az ügyes mechanikus által konstruált elektromos nőt. Egy Huntley nevű amerikai most még sokkal kiválóbb dolgot talált ki: a „kémiai embert”. Amint vegyészeti uton készítenek tojást, gyümölcsöt, főzeléket, virágillatot, mézet, — úgy akar Huntley vegyészeti uton emberi agyat, vagy egész gondolkodó embert is készíteni. Huntley urnak ez a pompás ideája élénken emlékeztet a német doktorról szóló históriára; ez a doktor kitalálta a módját, hogyan lehet a páciens agyat kivenni, meggyógyítani és újra visszatenni a koponyába. A doktor szakácsnéja egyszer egy tányéron talált ilyen agyvelőt, s a szerencsétlen, azt hívén, hogy ez marha-velő, villásreggelit készített belőle a dokornak. Az orvos roppant dühös lett; nem azért, mert a velőt megette, hanem azért, mert páciensének most agyvelő nélkül kellett szaladgálnia. Végre mentő ötlete támadt az orvosnak: a páciens koponyájába egy disznó-agyvelőt tett. A páciens meggyógyult, de attól fogva olyan — disznószerencséje volt, hogy senki sem mert vele üzletet kötni. — Huntley ur törekvéseinek sikere esetén napirenden lesznek az ilyen históriák.

— **A kis illedelmes.** A tánc- és illemtanárok hivatalos közlönye, a „Táncztanítók Lapja”, új rovatot nyitott „Illem” címmel, és ebben különös és érdekes illemszabályokat állít fel. A rovatvezető éber figyelmét még az ugynevezett „bruder-ivás” sem kerülte el, és e szokás ellen a következőkben kel ki:

„Teljesen fölösleges a te-t „meginni”. Az meg éppen illetlenség, holmi kart karba öltetni, avagy csokolódzást jelenettel a tegezést megpecsételni. Borra s más szeszes italra sincs szükség tegezésnél. Ebéd, vacsora, multság nélkül is felszólíthatjuk ismerősünket, hogy legyen velünk „te”.

Nagy kár, hogy ezt az illemszabályt nem szentesítették már a választási mozgalmak alatt. Sok pénzt takarítottak volna meg a jelöltek, ha szabály lett volna, hogy „borra vagy más szeszes italra nincs szükség tegezésnél.” — Aktuálisabb az, amit a nevezett lap a politikusok tegezéséről ír:

„A tegezés — ugymond — igen szép magyar szokás, de sok visszaélés történik vele. Ilyen visszaélés a politikusok egymás közt való tegeződése. Nálunk ugyanis tudvalevőleg minden képviselő, mihelyt a képviselő-házba belép, akár ismerik egymást, akár nem, mindjárt te-nek szólítja egymást. Ennek következtében valamely képviselő az általa gyűlött vagy megvetett emberrel is oly viszonyba kénytelen lépni, amelyben csak baráttal léphet. Ez a szokás teljesen értékét veszi a tegezésnek, lejárhatja az egész szép érintkezési módot. Ideje immár, hogy a képviselőház e csunya szokást abba hagyja.”

Most, hogy ilyen illetékes helyen történt felszólalás a politikusok tegezése ellen, az újra összeülő Háznak bizonyára az lesz az első dolga, hogy törvényjavaslatban tiltsa meg a tegeződést.

Meteorológiai jelentés november 11-től 14-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700 j.	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- lat	Csapadék	Hő napi max. min.
7		67.0	+6.2	—	5	—	
11	2	64.4	+10.5	SE ₂	7 ● 1.5	+10.8	+6.2
	9	63.0	+8.2	E ₁	10 ● 0.7		
12	7	59.4	+7.2	N ₁	10	—	
	2	55.6	+9.0	—	10 ● 1.6	+10	+0.2
	9	56.3	+5.6	S ₂	10 ● 2.0		
13	7	60.5	+0.2	N ₆	4	—	
	2	64.3	+2.2	N ₄	1	—	+2.6 +6.6
	9	68.3	+2.8	N ₁	1	—	
14	7	70.6	+6.2	N ₁	1	—	
	2	69.3	+0.4	E ₁	1	—	
	9						

Kilátás: Derült, hűvös idő; később hőemelkedéssel borulás valószínű.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, △ = dara.

Közgazdaság.

Boraink kivitele Svájcba. A magyar boroknak jó piacot lehetne Svájcban teremteni. A legtöbb bort ugyan Spanyolországból és Olaszországból viszik be oda már több év óta, de miután a fillokszera és peronoszpora ezekben az országokban terjed és nagy károkat okoz, nem volna nehéz magyar borokkal, különösen az ott kedvelt félpiros, azaz siller borral visszafoglalni az elvesztett svájci piacot. A magyar bornak Svájcban még most is jó hírneve van és miután Kelet-Svájc kedvelt belföldi borai a keverést magyar borral nagyon megkivánják, a térfoglalásra borainkkal ott most ismét kedvező alkalom nyílik.

Dohánykivitelünk hanyatlása. Szokássá vált annak a hangoztatása, hogy Magyarországon azért hanyatlak a dohánytermelés, mert nincsen kivitelünk. Ha az 1895-diki forgalmi adatokra egy pillantást vetünk, megütközéssel tapasztaljuk, mennyire visszaesett a dohány-kivitel Magyarországon. Együttal azonban azt is látjuk, hogy a dohány-behozatal talán soha olyan nagy arányú nem volt, mint éppen 1895-ben. Volt pedig idő, mikor Magyarország nem 2—3 millió forint értékű dohányt vitt ki. Az 1876—1885. év átlagában a kivitelre természetesen dohánnyal az átlagos értéke 1.782,813 forint volt, ezenfelül a dohánykereskedők kivittek szintén tíz évi átlagban 829,443 forintot, végül az osztrák kincstár részére szállított a magyar dohányjövédéki kezeléség 5.866,718 forint értékű dohányt. Az összes kivitt dohánymennyiség kitett pedig 10 évi átlagban (1876—1885-ben) a kivitelre termelt dohánnyal a kivitelre termelt dohánytermelőknél 72,790, a dohánykereskedők kivittek 33,277 és az osztrák kincstár részére kivittek 242,071 métermázsa, összesen 348,138 métermázsa dohánnyal. Az 1881. évben Magyarországból 450.000 métermázsa vittek ki és tavaly az összes kivitel, amint ezt az áruforgalmi adatok mu-

tatják, csak 142.090 métermázsa rugott. Igaz, hogy a dohánytermeléssel még meg lehetős arányban van a dohánykivitel, de nem lehet ránk nézve közönyös, hogy 250 vagy 300 ezer métermázsa dohánnyal termelnek a dohánytermelők azok után az idők után, amikor egy-egy évben a termelés meghaladta a 600-650.000 métermázsa. Régebben, de még a nyolcvanas évek elején, kivált 1880-ban, a magyarországi termelők részére a magyar- és osztrák kincstár a beváltott dohányért kifizetett 10—12 millió forintot s ezenkívül a kivitt dohány értéke is meghaladta a 2—3 millió forintot, sőt néha azt fölül is multa. A dohánytermelés tehát rohamosan megy visszafelé s ezzel kapcsolatban a dohányjövédelmezőség is igen szűk korlátok között mozog már. Érdekesnek tartjuk a nyers dohány forgalmát az utóbb lefolyt öt évről ide iktatni:

	Behozatal		Kivitel	
	mmázsa	értéke frt	mmázsa	értéke frt
1891-ben	27,951	2.759,000	238,670	6.688,000
1892-ben	19,781	2.795,000	238,570	9.166,000
1893-ban	24,441	3.052,000	268,670	6.985,000
1894-ben	25,270	3.680,000	324,760	3.726,000
1895-ben	37,885	6.680,000	142,090	2.847,000

Ezek az adatok világosan mutatják, mennyire emelkedik a behozatal, melylyel szemben a kivitel csökkenése 1892 óta, tehát 4 év alatt, kerek 53%.

Piaczi árak.

Nagy-Enyed, 1896. november 12

Buza legjobb	1	véka	1.—
" közészerü	"	"	— 90
Kétszeres legjobb	"	"	— 80
" közészerü	"	"	— 75
Rozs legjobb	"	"	— 70
" közészerü	"	"	— 65
Zab legjobb	"	"	— 50
" közészerü	"	"	— 45
Kukorica (tengeri)	1	véka	— 75
Burgonya	"	"	— 35
Széna legjobb	"	egy szekér	6.—
Szalma legjobb	"	"	2.20
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	3.50		
Cserfa 1 "	1	"	3.—
Tölgyfa 1 "	1	"	3.—
Faszén kemény	"	egy hektoliter	1.50
Marhahús	"	1 kilogramm	— 36
Sertéshús	"	"	— 44
Szalonna	"	"	64—76
Disznózsir	"	"	— 75
Vöröshagyma	"	"	— 10
Fokhagyma	"	"	— 10

Csarnok.

Az ideál.

1839-ben Lablache, a híres énekes, Londonban tartózkodott. Egy-este kényelmesen sétált fel s alá szobájában, ábrándozva hegedtjén, melyet művészileg kezelt; oly anynyira elmerült játékába, hogy egy ifju beletét nem is vette észre, ezt azonban ez legkevesebbé sem látszott zavarni, mert bele vetve magát egy zsöllébe, figyelemmel hallgatta a mester játékát. Jó ideig voltak úgy együtt, az játszva, emez hallgatva, midőn Lablache ábrándjai lassanként egy olasz dallamba olvadtak át, ekkor az ifju elragadtatva így kiáltott fel.

— Bravo, bravo mester!

Lablache csak most vette észre és rémülten feléje fordult, de arca rögtön derült és barátságos lett.

— Ön az, Giovanni? — szólta kezét nyujtva. — Ahg is ismertem meg, oly sápadt, szemei bágyadtak, ma éjszaka aligha pihent Morpheus karjai között.

Az így megszólított ifju elpirult, mint egy 14 éves leányka, pedig már 20 évesnek látszott; szöke hajjal, kék szemekkel, deli

alakkal, egyike Olaszország legcsábítóbb s leggazdagabb nemeseinek. Giovanni herceg Lablache egyik tanítványa volt.

— De hát mi baja? folytatá vallatását a mester, beteg ön? Ah! vagy, szót mosolyogva, nem birt megbirkózni az általam feladott szolfeggiakkal, előre felmentem, vagy talán örökölt még egy pár milliót s most nem tudja módját azok elköltésének?

— Mindebből semmi — felelt Giovanni ábrándosan.

— No de hogy unatkozik, azt mégis látom — ön, Olaszország leggazdagabb nemese, ön, ki még abban a korban él, melyben csak kívánnunk kell, hogy minden mienk legyen.

— A gazdagság számomra nem az örökök forrása.

— Az istenért, ön szerelmes.

— Én? miképp jutnék én ahhoz? nem keresek társaságot, nem ismerem mást, mint önt, és az igazat megvallva, én nem elég-szem meg csupán szépséggel, kellemmel, én egy angyalt, ideált óhajtok, kergetem, hogy távolból imádjam, csodáljam.

— Oh, értem, ön remény nélkül szeret.

— Még nem, de bár volna így, óhajtanám. S önnek, mester, idegen lenne az ily személy?

— Teljesen, ifju barátom. Nem ismerem a szenvedély e vad hajtásait.

— Boldog ember, sóhajtott Giovanni.

— Igen barátom, az vagyok mint ember, férj, apa és művész is, sohasem fűtültek ki... Azonban várjunk csak — egyszer, igen, egyszer mégis a legfeltűnőbbben. Bécsben történt. Ugyanis szolgámat Pietrot, ki arczátlanul meglopott, elkergettem, kifizetve bérét; ő azt zsebre vágja, aztán egy tal-lért két ujja közé fogva, felém fordul s így szól: „Nézze uram, ezért ma ki fogom fűtültetni!”

— Mily szemtelenség!

— Csakugyan, midőn az első felvonás után a bécsiek lelkesedve hívják, tapsolnak, egyszerre eles fűtű hangzik a házban.

— Gyalázatos! s mit tett ön?

— Én? Én a legnagyobb nyugalommal kilépek s így szólok a közönséghez. „Ne törődjenek vele, kérem, ez szolgám Pietró, kit ma elkergettem.” A közönség erre nevetett és fokozott kedvvel tapsolt.

Lablache elbeszélése alatt az ifju herceg az asztalon lévő albumokat nézegette; most a művészhez fordulva s a kezében lévő mutatóval szólt:

— Mio caro, mily gyönyörű darab!

S igaza volt, e könyv művészi kivitelű volt. Vörös, préselt bársony, gazdagon email-lírozott arany csat s a négy sarkon egy-egy ritka fényű és nagyságu rubin díszíték. Benn, az első lapon, két dal Schiller szöve-gével s alatta e sorok: „Al mio maestro di musica.”

— Kítől van ez album?

— Egy tanítványomtól kaptam.

— S e dalok?

— Az ő szerzeményei.

— Hogy hívják?

Lablache kis szünet után felelt csak:

— Nevét nem mondhatom.

— S miért nem? sürgette Giovanni.

— Igéretem köt; ezen tanítványomat nem szabad megneveznem.

— E titokzatosság ingerel. Mondja leg-alább, ő szép?

— Ah, arra kevés a szó, — felelt Lab-lache — egész Angolországban nem találja párját apró lábacskaiknak.

— És haja?
 — Szóke.
 — Szeme?
 — Kék.
 — Termete s más előnyei?
 — Méltóságos, nemes magatartású; járása könnyed, mint zephir fuvalma; szellemes, tele kellemmel; szóval: tökéletes.
 — Ah, az Istenért, férjénél van?
 — Nem, ő szabad.
 — Akkor birnom kell; bírásáért kész vagyok életemet áldozni! — szólt a szenvedélyes olasz herceg.
 — Caro amico, lehetetlen.
 — Nevetséges, s miért?
 — Rokoni gátolnák.
 — Összekelését egy herceggel, ki milliókkal bír?

— S ha tízszer gazdagabb is volna ön, az akadályok áthághatlanok.
 — Valóban, ez egy talány, de látnom csak szabad? Egyszer — egyetlen egyszer!
 — S ha ezt lehetővé teszem, esküszik herceg: tovább nem fürkészeni, s megelégedni a távolbéli megtekintéssel?

— Esküszöm, hogy rögtön elhagyom Londont, ha láttam.

— Nos jó; tehát ma este.

Este filharmonikus hangverseny tartott Londonban, ide vezette Lablache a herceget; midőn a terembe léptek, az tömve volt. Giovanni körülűz, szemlélődik, egyszerre megragadva Lablache karját, egy hölgy felé mutat; szép, magas, szóke nő volt, legegyszerűbb öltözékben; s így szólt:

— Nézze ama égi jelenést, nemde ez az?

— Igen, ő az, felelt Lablache.

Az ifju egész este e hölgyet nézte, csodálta s képét szívébe véste. Másnap Velence felé utazott.

* * *

1814-ben Lablache Párisba utazott. A boulevard-Italiensen áthaladva, Giovanni herceggel találkozik. Elragadtatással üdvözlök egymást.

— Hogyan van a szép ismeretlen? — volt Giovanni első kérdése.

— Ön még mindig gondol e hölgyre? — csodálkozik Lablache.

— Soha sem felejtetem!

— Valóban, ön állhatatosabb és makacsabb, mint gondoltam.

— Tanítványa még önnek?

— Igen, s még hozzá legkitünőbb tanítványom, mezzo-szopránja elragadó és hangszerét művészileg kezeli. De egy idő óta társadalmi állása változott, férjhez ment.

Hirdetmény.

Miután a határidő, 1896. nov. 5-dike lejárt, kéretik a f. cz. közönség a „Multból“ című kötetemény-kötetre s a „Győzelem“ című elbeszélés-kötetre kibocsátott

„Előfizetési felhívást“

akár van szándéka megrendelni a könyveket, akár nincs, nekem minél előbb visszaküldeni mindkét esetben legyen szives.

Nagy-Enyed, 1896. nov. 13.

Tisztelettel
 Sallak Róza.

— Férjhez ment — ismétlé gépiesen a herceg, s izgatottan távozott.

Gondolatokba merülve barangolt az utcákon keresztül, így jutott a tuillériák elé. Ott az óriási néptömeg tartóztatta fel, mely lelkesedve éljenzett, mert épp e percben lépett ki Lajos Fülöp király családjával az erkélyre, karján egy méltóságos nőalak.

Giovanni elsápadt és tántorogva egy mellette álló testőrtiszt karjára támaszkodik.

— Nagy Isten! amester tanítványa — s erőt véve, a tiszthez fordul:

— Kérem uram, nem mondhatná, ki ama hölgy a király karján?

— Ah uram, de kérem, emeljen kalapot, az Viktoria, Angolország királynője.

Gasparone.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyed.

Csak 4 frt 50 krért
 szállítom világhírű

„BOHEMIA“
 harmonikát hosszú billentyűkkel és valódi gyöngyház díszítéssel.
 Ezen harmonika 2 dupla fúvóval és 11 rézes, erős fúvóval bir összetörhető len ércsarkokkal. — A hangok egyes lemezekre vannak alkalmazva, miért is a harmonikának gyönyörű orgonához hasonló hangja van

40 hangu	2 Reg.	15 1/2	X	33 cm nagy	4 frt 50 kr.
60	3	17	X	34	5 " 50 "
80	4	17 1/2	X	34	6 " 50 "

Iskola ingyen, portó és esomagolás 60 kr. Képes árjegyzék ingyen.
 Schuster C. A. harmonika gyáros Graslitz (Csehország)
 Székküldés csak utánvéttel. Cseré megengedtetik. **Viszontárusítók kerestetnek.**

852 8-20

H I R D E T M É N Y.

Ő es. és apostoli királyi Felsőge f. é. október hó 4-6a Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jótékonycélu m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és arvai részére létesítendő alap, 2. a kézdvasárhelyi „Stephanie“ menedékház, 3. a budapesti első gyermektelenhely, 4. a kolozsvári „Mensa Akadémia“, 5. a szünidei gyermektelenegylet, 6. a fehér kereszt-egylet, 7. a Cirkvenica mellett létesítendő tengeri gyermekkórház és 8. az első budapesti zöngény gyermektelenegylet egy tízed; míg 9. a budapesti „Erzsébet“ kórház-egylet, 10. a győri nádorvársi leány-árvaház és 12. a budapesti VII. kerületi népkonyha egyenként egy huszadrésében részesítessék.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160.000 forintba ragnak, és pedig:

1 főnyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenként	2000 frt
1	15000	4	1000
1	10000	20	500
1 nyeremény	5000	50	100
1	4000	200	50
1	3000	3000	10

az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.

A húsz visszavonhatatlanul 1896. évi december hó 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővárház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautal any mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyaruló közegnel.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

M. kir. lottó-igazgatóság.

A Gschwindt-féle Portorico rum

a legjobb tea-rum.

Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben

1/1, 1/2 és 1/4 literes palaczkokban.

Kérjük az eredeti kiállításra tekintettel lenni, minthogy több oldalról utánoztatik.

Minden palaczk czimkéje és ónkupakja cégünkkel van ellátva.

Iroda: Főter 38. sz.

Telefon-sz. 5. és 6.

Cirner és Lingner

Papirzacskó- és Pénztári tömb Gyár,
Könyvnyomda vállalat

* * Nagy-Enyeden. * *

Modern berendezése, dús felszerelése
s jeles munkaerőinél fogva képes az
erdélyrészi hasonnemű vállalatokkal ver-
senyezni úgy az árak, mint a munkák
kivitele tekintetében.

A „Közérdek“

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike
a vidék legelterjedtebb lapjainak s mint
ilyen,

hirdetések közlésére
kiválóan alkalmas.

A nyomda
hét gyorsajtóval
működik.

Újdonságok
mindig nagy vá-
lasztékban.